

Upr tekst

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA**

**PRIJEDLOG SOCIJALNO AKCIJSKOG PLANA
O RAZUMIJEVANJU SOCIJALNIH ASPEKATA
ENERGETSKE ZAJEDNICE**

Zagreb, veljača 2013.

OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI SOCIJALNIM AKCIJSKIM PLANOM O RAZUMIJEVANJU SOCIJALNIH ASPEKATA ENERGETSKE ZAJEDNICE

Uspostava pan-europskog energetskeg tržišta započela je potpisivanjem Sporazuma o Energetskoj zajednici 2005. godine. Potpisale su ga Europska komisija, britansko predsjedanje, pet zemalja-članica EU koje su igrale ključnu ulogu u promicanju Sporazuma (Austrija, Grčka, Italija, Mađarska i Slovenija) te 10 zemalja jugoistočne Europe koje su prihvatile uvjete Sporazuma temeljem kojega formiraju regionalno energetskeg tržište (Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Rumunjska, Srbija, Turska i Kosovo – u čije ime je Ugovor potpisao specijalni predstavnik Misije UN-a, prema rezoluciji 1244 Vijeća sigurnosti). **Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici (Međunarodni ugovori 06/06) stupio je na snagu 1. lipnja 2006. godine.**

Sporazumu su naknadno pristupile Ukrajina i Moldova.

Sporazum bi trebao doprinijeti smanjenju siromaštva i ekonomskih razlika u regiji, poboljšanju odnosa i suradnje između država regije, privlačenju ulaganja u energetske objekte koji će osigurati stabilnu, stalnu i sigurnu opskrbu energijom, potaknuti konkurenciju na energetskeg tržištima te promovirati zaštitu okoliša i održivost energetskeg sektora u cijelosti.

Tijekom primjene Sporazuma, države – stranke i Europska komisija prepoznale su potrebu da se u razmotre i uzmu u obzir socijalne posljedice provedbe Sporazuma o Energetskoj zajednici, što je rezultiralo usvajanjem **Memoranduma o razumijevanju socijalnih aspekata Energetske zajednice** (dalje u tekstu: **Memorandum**), u Beču, 18. listopada 2007. godine.

Potpisivanjem Memoranduma, stranke iskazuju spremnost za:

- Razvoj najviših mjera socijalne zaštite potrošača, usklađenih s funkcioniranjem održivog i konkurentnog tržišta, posebice socijalno ugroženih potrošača;
- Promociju socijalnog dijaloga na području praćenja uspostave Energetske zajednice i njezinih posljedica;
- Poboljšanje prilagodljivosti radnika, posebice onih s niskim vještinama i pripadnika starijih dobnih skupina;
- Ulaganje u ljudski kapital i cjeloživotno obrazovanje;
- Poboljšanje uvjeta rada i životnog standarda, zadano radnim zakonodavstvom;
- Poboljšanje zdravlja radnika i zaštite na radu u energetskeg sektoru;
- Osiguranje jednakih mogućnosti i načela jednake plaće za jednak rad.

Primjena Memoranduma mora biti osigurana dijalogom socijalnih partnera i predstavnika drugih organizacija civilnog društva. Socijalna partnerstva omogućavaju integraciju raznorodnih interesa i postizanje razvojnog konsenzusa na polju energetike, obuhvaćanjem širokog spektra utjecaja restrukturiranja energetskog sektora – ublažavanjem negativnih i poticanjem pozitivnih utjecaja. Socijalni dijalog predstavlja instrument rješavanja dugoročnih problema i oblikovanja novih mjera koje će omogućiti daljnji razvoj energetskog sektora. Kako energetski sektor pruža i javne usluge, socijalni dijalog također predstavlja i efikasan model društvenog razvitka, posebice u kontekstu zaštite ekonomski najugroženijih društvenih skupina i poboljšanja njihova životnog standarda.

Jedna od aktivnosti predviđenih Memorandumom je kreiranje Socijalnog akcijskog plana (u daljnjem tekstu: SAP), kojim će se definirati aktivnosti usmjerene na postizanje sljedećih dugoročnih ciljeva Memoranduma:

1. Poboljšanje životnih i radnih uvjeta radnika u energetskom sektoru, predviđanje i rješavanje negativnih utjecaja koje će po njih imati restrukturiranje sektora: zaštita prava radnika, poboljšanje uvjeta rada i zaštite na radu, jednake mogućnosti za muškarce i žene, rješavanje viška radnika, stalno ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, nagrađivanje poboljšanja u energetskoj efikasnosti na radu i slične aktivnosti;
2. Poticanje socijalnog dijaloga koji će osigurati razvoj energetskog sektora usklađen s društvenim potrebama, kako na strani proizvodnje (domaći proizvođači, dobavni pravci, obnovljivi izvori energije), tako i na strani potrošnje (energetska učinkovitost, fiskalna i porezna politika), pri čemu će informiranje i obrazovanje potrošača igrati ključnu ulogu. Energetski sektor mora osigurati pouzdanu, kvalitetnu, raspoloživu i financijski dostupnu uslugu. Posebna se pažnja mora posvetiti oblikovanju mjera zaštite ekonomski najugroženijih društvenih kategorija.

Stoga je u lipnju 2008. godine osnovana radna skupina za razvoj SAP-a, u kojoj su sudjelovali predstavnici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i predstavnici Saveza samostalnih sindikata Hrvatske. U listopadu 2009. godine radna je skupina proširena tako da sadrži predstavnike Hrvatske energetske regulatorne agencije i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi. Proces izrade SAP-a provela je radna skupina na sljedeći način:

- Definiran je okvirni sadržaj SAP-a;
- Definirani su zakoni, podzakonski akti, smjernice Europske komisije i kolektivni ugovori koji predstavljaju temelj za izradu SAP-a (navedeni su u Dodatku);
- Usuglašen je sadržaj SAP-a.

Okvirni sadržaj SAP-a sastoji se od četiri skupine aktivnosti usmjerenih na ostvarivanje sljedećih specifičnih ciljeva:

1. Osiguranje zaštite ekonomski osjetljivih kupaca, u skladu s održivim i otvorenim energetskim tržištima;

2. Jačanje mehanizama za informiranje i konzultiranje socijalnih partnera u energetske sektoru;
 3. Poboljšanje organizacije rada i strukture kvalifikacija radnika;
 4. Poboljšanje uvjeta rada i životnog standarda, prava radnika i sigurnosti na radu u energetske sektoru.
1. **Osiguranje zaštite ekonomski osjetljivih kupaca, u skladu s održivim i otvorenim energetske tržištima.**

Postojeće stanje

Prema zakonskom okviru koji regulira polje energetike, energetske tržišta su u potpunost otvorena i konkurentna, a energija se ne smije smatrati socijalnom kategorijom već tržišnom robom. Da bi u praksi došlo do pojave konkurencije, cijene energije i energenata moraju postići tržišne vrijednosti, što posebno vrijedi za cijene električne energije i prirodnog plina. Međutim, potrebno je napomenuti da snabdijevanje potrošača energijom (posebice električnom energijom i plinom) pripada službama odnosno uslugama od općeg interesa nužnih za dnevni život čovjeka i kao takve moraju zadovoljavati posebne društvene kriterije: moraju osiguravati jednak pristup svima (bez diskriminacije), kontinuitet u snabdijevanju te imati sposobnost prilagođavanja promjenama.

Do sada, uz cijene energenata većinom ispod tržišne razine, postojale su kategorije potrošača energije koje imaju poteškoća u namirivanju računa za energiju, a to su korisnici socijalne pomoći. Međutim, prag energetske siromaštva još uvijek nije definiran. Država i energetske subjekti davali su potporu potrošačima na nekoliko načina, ali bez jasnog pregleda nad uloženim sredstvima:

- cijene prirodnog plina ispod tržišne razine;
- cijene električne energije ispod tržišne razine;
- niže tarifne stope za kućanstva s nižom potrošnjom električne energije;
- niže cijene loživog ulja namijenjenog za grijanje, pogon poljoprivredne mehanizacije i pogon ribarskih brodice (tzv. plavi dizel).

Uz navedeno, korisnici socijalne pomoći dobivali su određeni novčani iznos kojim su pokrivali, između ostalog, i račune za potrošenu energiju. Međutim, nisu postojali podzakonski akti koji reguliraju pitanja računa za energiju specifično za korisnike socijalne pomoći, njihovo isključivanje s električne mreže, i slično.

Dakle, država je podupirala različite kategorije potrošača energije na netransparentan i, u nekim slučajevima, neopravdan način (primjerice, državna potpora u smislu nižih tarifnih stopa za potrošače s nižom potrošnjom energije u brojnim je slučajevima neopravdana jer niža potrošnja ne odražava slabiji imovinski status potrošača, već je često uzrokovana namirivanjem potreba za energijom korištenjem različitih oblika energije i energenata).

Osim kategorije potrošača koja su ostvarivala pravno na socijalnu pomoć, nisu postojali jasni kriteriji za bilo kakav vid potpore za potrošnju energije i energenata.

Promjenom energetske zakonodavstva u skladu sa tzv. Trećim paketom europskog energetske zakonodavstva, usvajanjem Zakona o energiji, Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, Zakona o tržištu električne energije i u pripremi za usvajanje Zakona o tržištu plina i Zakona o tržištu toplinske energije, više nisu moguće razine cijena ispod tržišnih.

Područje je povezano s poljem energetike i s poljem socijalne skrbi, u domeni dvaju ministarstava – Ministarstva gospodarstva i Ministarstva socijalne politike i mladih.

U 2010. godini, izdaci za stanovanje i energiju u prosječnom kućanstvu činili su 14,93% u strukturi osobne potrošnje (Državni zavod za statistiku, Statističke informacije 2012).

Planirane aktivnosti

Cijene energenata koje su ispod tržišnih bile su identificirane kao najvažnija zapreka pravilnom funkcioniranju konkurentnih energetske tržišta. Strategija energetske razvitka Republike Hrvatske i Strategija održivog razvoja Republike Hrvatske identificiraju održivi razvoj energetske sektora, posebice elektroenergetske i plinskog sektora, kao jedan od ključnih preduvjeta za postizanje strateških gospodarskih ciljeva Republike Hrvatske, a ustanovljavanje konkurentnih energetske tržišta i postizanje konkurentnih cijena kao najvažnije preduvjete za održivi razvoj energetske sektora.

Potpore socijalno ugroženim kupcima ne smije se davati putem tarifnih mehanizama jer to priječi valjano funkcioniranje energetske tržišta. U isto vrijeme, potrebno je poduzeti mjere zaštite potrošača koji bi se, uslijed porasta cijena energije i energenata, mogli pozicionirati ispod granice siromaštva iako trenutno nisu registrirani kao korisnici socijalne pomoći (npr. stariji građani, samohrani roditelji itd).

Najsiromašnijim kategorijama građana potrebno je pružiti izravnu pomoć da bi mogli platiti račune za energiju. Međutim, široki krugovi potrošača energije suočit će se s poteškoćama različite težine pri namirivanju računa za energiju. Zato će biti potrebno razviti dodatne mehanizme potpore, najvjerojatnije u vidu potpore implementaciji mjera energetske efikasnosti. Naime, liberalizacija i otvaranje energetske tržišta zasigurno će cjenovno pogoditi najsiromašnije kategorije građana te je potrebno stvoriti mehanizam potpore koji će ovim građanima omogućiti cjenovnu dostupnost energije na bilo koji način.

Da bi se omogućilo da potrošači izdrže predviđeni porast cijena energije, planirane su sljedeće aktivnosti:

1. **Analiza postojećeg zakonskog okvira (Dodatak, odlomak I i III)**
Izrada pregleda zakonskog okvira koji regulira energetska i socijalna pitanja,
Izrada pregleda zakonskog okvira Europske unije koji regulira energetska i socijalna pitanja,
Analiza neusklađenosti nacionalnog zakonskog okvira na području energetike i na području socijalne skrbi,
Analiza neusklađenosti nacionalnog zakonskog okvira Europske unije na području energetike i socijalne skrbi.
2. **Analiza mehanizama državne pomoći socijalno ugroženim kupcima**
Analiza postojećih mehanizama u Republici Hrvatskoj,
Analiza postojećih mehanizama u Europskoj uniji,
Identifikacija primjera dobre prakse primjenjivih u Hrvatskoj.
3. **Utvrđivanje kriterija za pružanje državne potpore osjetljivim kupcima**
Utvrđivanje imovinskog cenzusa
Prijedlog praga energetske siromaštva,
Utvrđivanje indikatora za praćenje energetske siromaštva,
Definiranje institucija koje prikupljaju podatke o indikatorima energetske siromaštva,
Donošenje Uredbe o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca energije,
Donošenje Uredbe o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa zaštićenog kupca energije.
4. **Nadopune postojećeg zakonskog okvira**
Nadopune zakonskog okvira na polju energetike,
Nadopune zakonskog okvira na polju socijalne skrbi,
Nadopune zakonskog okvira na polju službene statistike.
5. **Prijedlog mehanizama državne potpore socijalno ugroženim kupcima**
Osnivanje radne skupine koja će predložiti mjere potpore socijalno ugroženim kupcima,
Definiranje mehanizama potpore i mjera koje će se provoditi u Republici Hrvatskoj.

Kako bi se utjecalo na usmjeravanje socijalnih naknada prema onima kojima je to uistinu od neophodno, od iznimne važnosti je uvođenje imovinskog cenzusa, odnosno preciziranje vrijednosti imovine u vlasništvu korisnika i članova njihovih obitelji s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu.

2 Jačanje mehanizama za informiranje i konzultiranje socijalnih partnera u energetske sektoru

Postojeće stanje

U razdoblju tranzicije, socijalni dijalog je jedan od ključnih elemenata korištenja socijalnih i gospodarskih prava građana, te instrument za ostvarivanje boljih radnih uvjeta. Socijalni dijalog u Republici Hrvatskoj provodi se putem Gospodarsko-socijalnog vijeća (GSV) – tripartitnog tijela koje se sastoji od predstavnika Vlade, sindikata i poslodavaca. GSV je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje djeluje s ciljem rješavanja gospodarskih i socijalnih pitanja i problema, vođenjem usklađene gospodarske i socijalne politike, poticanja sklapanja i primjene kolektivnih ugovora te njihovom usklađivanju s mjerama gospodarske, socijalne i razvojne politike, kao i promicanjem mirnog rješavanja kolektivnih i individualnih radnih sporova.

Temeljem Sporazuma o Gospodarsko-socijalnom vijeću i drugim oblicima socijalnog partnerstva u Republici Hrvatskoj, otvorena je mogućnost osnivanja Gospodarsko-socijalnih vijeća u jedinicama lokalne, odnosno regionalne samouprave, s ciljem uspostave i razvitka tripartitnog dijaloga i na ostalim razinama državnog ustrojstva. Županijska Vijeća osnovana su u svim hrvatskim županijama, od strane poglavarstva tih jedinica, sindikalnih središnjica kojima je reprezentativnost utvrđena na nacionalnoj razini i udruga poslodavaca.

Planirane aktivnosti

Trenutno unutar GSV-a postoji Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene.

Preporuča se osnivanje sličnih povjerenstava i unutar županijskih GSV-a.

Nadalje, kako trenutno ne postoji bipartitno tijelo koje se sastoji od predstavnika radnika i poslodavaca u energetske sektoru koje prati socijalne učinke Memoranduma na radnike u energetske sektoru, preporuča se formiranje takvog tijela.

1 Jačanje kapaciteta socijalnih partnera

Organizacija okruglih stolova,
Održavanje radionica,

2 Pokretanje socijalnog dijaloga na lokalnoj razini

Razmatranje osnivanja Odbora za energetiku i klimatske promjene pri županijskim GSV-ima,

Radionice o socijalnom dijalogu i druge aktivnosti za podizanje razine svijesti u lokalnim zajednicama.

3 Pokretanje bipartitnog dijaloga u energetsom sektoru

Razmatranje osnivanja bipartitnog tijela koje se sastoji od predstavnika radnika i poslodavaca u energetsom sektoru,

Analiza trenutno važećih kolektivnih ugovora u energetsom sektoru.

3 Pобољшanje organizacije rada i strukture kvalifikacija radnika

Postojeće stanje

Trenutno je u dvije najveće energetske tvrtke (HEP grupa i INA grupa) zaposleno manje od 30.000 osoba. U usporedbi s tvrtkama sličnih kapaciteta i volumena proizvodnje koje posluju na konkurentnim tržištima, broj radnika u hrvatskim tvrtkama je viši.

Očekuje se da će uvođenje konkurencije na energetska tržišta i restrukturiranje postojećih tvrtki dovesti do poboljšane i efikasnije organizacije rada u tvrtkama te da će uzrokovati promjene u strukturi kvalifikacija radnika u energetsom sektoru.

Također se očekuje da će unapređenje kvalitativne strukture radnika u energetsom sektoru ne samo omogućiti pojedincima zadržavanje radnih mjesta, nego da će poboljšati konkurentnost hrvatskog gospodarstva što je jedan od nacionalnih prioriteta.

Planirane aktivnosti

Prepušteno samo tržišnim silama, restrukturiranje postojećih tvrtki moglo bi dovesti do gubitka znatnog broja radnih mjesta i na taj način pojačati socijalna pitanja razmatrana u prvom odlomku.

Potrebno je primijetiti da, iako će neki radnici izgubiti svoja radna mjesta u procesu restrukturiranja, u sektoru će se pojaviti i nova radna mjesta. Neka od novih radnih mjesta bit će povezana s novom strukturom energetske tržišta, njihovim radom, regulativom i nadzorom, te će zahtijevati prvenstveno visoko obrazovanu radnu snagu. Međutim, i u nekim od postojećih kategorija će rasti potrebe za ljudstvom, a to su razvoj, izgradnja, pogon i održavanje novih energetskih objekata, u obnovljivim i konvencionalnim izvorima energije, u skladu sa Strategijom energetskog razvitka Republike Hrvatske.

Kako bi se izbjegle neželjene posljedice nadolazećih promjena, potrebna je pažljiva državna intervencija. Za omogućavanje sustavnog pristupa potrebitoj kvalifikacijskoj strukturi radnika u energetske sektoru, potrebno je formirati radnu skupinu sastavljenu od predstavnika sljedećih institucija: **sindikati zaposlenih u energetske sektoru, predstavnika poslodavaca u energetske sektoru, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih i drugih zainteresiranih dionika.**

Kako bi se omogućio harmoniziran pristup kvalifikacijskoj strukturi zaposlenih u energetske sektoru, osnovati će se radna skupina od predstavnika navedenih institucija. Glavna zadaća radne skupine bit će procjena očekivanog broja radnika u energetske sektoru i predviđanje promjena njihove kvalifikacijske strukture. Da bi se osiguralo zadržavanje što većeg broja radnika, organizirat će se različiti oblici osposobljavanja kojima bi se osigurala njihova prilagodljivost novoj organizaciji rada i novim naprednim tehnologijama. Za radnike koji će biti iskazani viškom potrebno je, sukladno Nacionalnim planom poticanja zapošljavanja za 2012. godinu, osnovati mobilne timove u prostorima poslodavaca koji su u procesu restrukturiranja, koje čine predstavnici HZZ-a, sindikata i poslodavaca, a koji će pružati stručnu pomoć pripreme za novo zapošljavanje.

1. Osiguranje uvjeta za efikasan rad energetskih tvrtki

Poticanje produktivnosti i razvoja ljudskih resursa u energetskim tvrtkama,

Osnivanje radne skupine za praćenje restrukturiranja energetskih tvrtki.

2. Mjere za zadržavanje radnika dodatnim osposobljavanjem i za zbrinjavanje viška radnika

Analiza poslovanja i broja radnika energetskih tvrtki na konkurentnim tržištima EU,

Prijedlog redistribucije radnika na adekvatna radna mjesta,

Poticanje samozapošljavanja,

Organizacija dodatnog školovanja za radnike,

Savjetovanje radnika iskazanih viškom uz pomoć mobilnih timova.

4 Poboljšanje uvjeta rada i životnog standarda, prava radnika i sigurnosti na radu u energetsom sektoru

Postojeće stanje

Najvažniji zakonski dokumenti koji reguliraju područje uvjeta rada, radničkih prava te zaštite zdravlja i sigurnosti na radu radnika su Zakon o radu (149/09,61/11 i 82/12) i Zakon o zaštiti na radu (Narodne novine 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08 i 75/09). Nacionalno tijelo koje se bavi pitanjima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu je Nacionalno vijeće za zaštitu na radu. To je tripartitno tijelo ustanovljeno Zakonom o zaštiti na radu (Narodne novine 59/96, 94/96, 114/2003 i 100/2004,86/08 i 75/09) i Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 21.07.2011. godine. Članovi su predstavnici Vlade, poslodavaca, sindikata, organizacija za zaštitu na radu i stručnjaka s tog područja. Najvažniji zadaci Vijeća su kritička analiza sustava i politika zaštite na radu i informiranje Vlade o nalazima, praćenje provedbe zakona i drugih akata s područja sigurnosti i zdravlja radnika, predlaganje harmonizacije nacionalnih akata – međusobno i s aktima EU, razmatranje prijedloga zakona koji štite sigurnost i zdravlje radnika.

Institucije nadležne za koordinaciju područja socijalne skrbi su Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, dok u procesu sudjeluju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Ministarstvo gospodarstva. Administrativna jedinica nadležna za radne odnose, tržište rada i kolektivne ugovore je Uprava za rad i tržište rada u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava.

Državni inspektorat je tijelo nadležno za nadzor valjanosti implementacije pravne regulative područja rada i sigurnosti na radu.

Glede uvjeta rada u energetsom sektoru, važno je istaknuti da je provođenje postupka mirenja prepoznato kao važan alat u rješavanju radnih sporova te je kao takav uveden u radno zakonodavstvo. Postupak mirenja na području kolektivnih radnih odnosa normativno je reguliran u okviru GSV-a. a organizacijski i stručno se vodi pri Samostalnoj službi za socijalno partnerstvo, Ministarstva rada i mirovinskoga sustava.

Praćenje provedbe akcijskog plana

Praćenje provedbe SAP-a biti će zadaća radne skupine koja će okupljati predstavnike:

- Ministarstva nadležnog za područje socijalne skrbi,
- Ministarstva nadležnog za područje rada,
- Ministarstva nadležnog za područje energetike,
- Ministarstva nadležnog za područje financija,
- Hrvatske energetske regulatorne agencije,
- Sindikalnih središnjica, reprezentativnih na nacionalnoj razini,

- Udruga poslodavaca,
- Sindikata zaposlenih u energetsom sektoru,
- Udruga za zaštitu potrošača.

Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo socijalne politike i mladih će redovito podnositi izvještaje o provedbi SAP-a Vladi Republike Hrvatske, a najmanje jednom godišnje.

Praćenje provedbe treba uključivati aktivno sudjelovanje svih relevantnih dionika iz sektora energetike, uključujući socijalne partnere i lokalnu upravu i samoupravu.

Aktivnosti	Institucionalni i pravni okvir	Institucija odgovorna za provedbu	Suraduju	Vremenski okvir	
1. Osiguranje zaštite socijalno ugroženih i zaštićenih kupaca					
1.1. Analiza postojećeg zakonskog okvira					
1.1.1 Izrada pregleda nacionalnog zakonskog okvira koji regulira energetska i socijalna pitanja	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Paket energetskih zakona Strategija energetskog razvitka Zakon o socijalnoj skrbi	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice	1 mjesec po prihvaćanju SAP-a	
1.1.2 Izrada pregleda zakonskog okvira Europske unije koji regulira energetska i socijalna pitanja	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice	1 mjesec po prihvaćanju SAP-a	

1.1.3 Analiza neusklađenosti nacionalne regulative na području energetike i na području socijalne skrbi	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Paket energetske zakona Strategija energetskog razvitka Zakon o socijalnoj skrbi	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice	2 mjeseca po dovršetku 1.1.1 i 1.1.2	
1.2. Analiza mehanizama državne pomoći ekonomski ugroženim i zaštićenim kupcima					
1.2.1 Analiza postojećih mehanizama u Republici Hrvatskoj	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Paket energetske zakona Strategija energetskog razvitka Zakon o socijalnoj skrbi	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	3 mjeseca po prihvaćanju SAP-a	
1.2.2 Analiza postojećih mehanizama u Europskoj uniji	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo	Hrvatska energetska regulatorna agencija Fond za zaštitu	3 mjeseca po prihvaćanju SAP-a	

		socijalne politike i mladih	okoliša i energetske učinkovitost		
1.2.3 Identifikacija primjera dobre prakse primjenjivih u Hrvatskoj	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Gradovi u RH s dobrom praksom	1 mjesec po dovršetku 1.2.1 i 1.2.2	
1.3. Utvrđivanje kriterija za pružanje državne potpore ugroženim i zaštićenim kupcima					
1.3.1. Utvrđivanje imovinskog cenzusa	Zakon o socijalnoj skrbi	Ministarstvo socijalne politike i mladih		3 mjeseca po prihvaćanju SAP-a	
1.3.2. Prijedlog praga energetske siromaštva	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Paket energetske zakona Strategija energetske razvitka Zakon o socijalnoj skrbi	Ministarstvo socijalne politike i mladih	Ministarstvo gospodarstva Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice Energetski institut Hrvoje Požar DOOR- društvo za oblikovanje održivog razvoja	1 mjesec nakon završetka 1.3.1.	

1.3.3 Utvrđivanje indikatora za praćenje energetske siromaštva	/	Ministarstvo gospodarstva	Ministarstvo socijalne politike i mladih Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice Državni zavod za statistiku	2 mjeseca po dovršetku 1.3.1	
1.3.4 Definiranje institucija koje prikupljaju podatke o indikatorima energetske siromaštva	/	Ministarstvo gospodarstva	Ministarstvo socijalne politike i mladih Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice Državni zavod za statistiku Ministarstvo rada i mirovinskog sustava Hrvatski zavod za zapošljavanje	2 mjeseca po dovršetku 1.3.3	
1.3.5 Utvrđivanje kriterija za različite kategorije potrošača energije koji imaju poteškoće u namirivanju računa za energiju	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Paket energetskih zakona	Ministarstvo socijalne politike i mladih	Ministarstvo gospodarstva Hrvatska energetska regulatorna agencija GSV	6 mjeseci po dovršetku 1.3.3	

	Strategija energetskog razvitka Zakon o socijalnoj skrbi		Ministarstvo rada i mirovinskog sustava Hrvatski zavod za zapošljavanje		
1.4. Nadopune postojećeg zakonskog okvira					
1.4.1 Nadopune zakonskog okvira na polju energetike	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Paket energetskih zakona Strategija energetskog razvitka	Ministarstvo gospodarstva	Hrvatska energetska regulatorna agencija GSV	Kraj 2012.g. i početak 2013.g.	Izvršeno: Zakon o energiji, Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti Zakon o tržištu električne energije Za izvršiti: Zakon o tržištu plina Zakon o tržištu toplinske energije
1.4.2 Nadopune zakonskog okvira na polju socijalne skrbi	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Zakon o socijalnoj skrbi	Ministarstvo socijalne politike i mladih	GSV	Sredina 2013.g.	
1.4.3 Nadopune zakonskog okvira na polju službene statistike	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj	Državni zavod za	Ministarstvo socijalne politike i	6 mjeseci po dovršetku 1.3.3	

	zajednici Zakon o službenoj statistici	statistiku	mladih Ministarstvo gospodarstva Hrvatska energetska regulatorna agencija		
1.5. Prijedlog mehanizama državne potpore ekonomski ugroženim i zaštićenim kupcima					
1.5.1 Osnivanje radne skupine koja će predložiti mjere potpore ugroženim i zaštićenim kupcima energije	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava Sindikalne središnjice DOOR – društvo za oblikovanje održivog razvoja Hrvatska energetska regulatorna agencija	U tijeku	
1.5.2 Definiranje mehanizama potpore i mjera koje će se provoditi u Republici Hrvatskoj 1.5.3 Prijedlog Uredbe o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca energije	Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici Paket energetske zakona Strategija energetskog razvitka Zakon o socijalnoj	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava Sindikalne središnjice DOOR – društvo za oblikovanje održivog razvoja Hrvatska energetska	4 mjeseca po dovršetku 1.5.1	

1.5.4	Prijedlog Uredbe o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa zaštićenog kupca	skrbi Zakon o trošarinama		regulatorna agencija		
2. Jačanje mehanizama za informiranje i konzultiranje socijalnih partnera u energetske sektoru						
2.1. Jačanje kapaciteta socijalnih partnera						
2.1.1	Organizacija okruglih stolova		Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Državni zavod za statistiku GSV	3 mjeseca po dovršetku 2.1.1	
2.1.2	Održavanje radionica	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Državni zavod za	4 mjeseca po dovršetku 2.1.1	

			statistiku GSV		
2.3. Pokretanje socijalnog dijaloga na lokalnoj razini					
2.3.1 Razmatranje osnivanja Odbora za energiju i klimatske promjene pri županijskim GSV-ima	/	Sindikalne središnjice	Ministarstvo gospodarstva Hrvatska energetska regulatorna agencija Lokalna uprava i samouprava	3 mjeseca po prihvaćanju SAP-a	
2.3.2 Radionice o socijalnom dijalogu i druge aktivnosti za podizanje razine svijesti u lokalnim zajednicama	/	Sindikalne središnjice	Ministarstvo gospodarstva Hrvatska energetska regulatorna agencija Lokalna uprava i samouprava	6 mjeseci po dovršetku 2.3.1	
2.4. Pokretanje bipartitnog dijaloga u energetske sektoru					
2.4.1 Razmatranje osnivanja bipartitnog tijela koje se sastoji od predstavnika radnika i poslodavaca u energetske sektoru	/	Sindikalne središnjice	Ministarstvo gospodarstva Udruga poslodavaca	3 mjeseca po prihvaćanju SAP-a	

2.4.2 Analiza trenutno važećih kolektivnih ugovora u energetske sektoru	/	Sindikalne središnjice	Ministarstvo gospodarstva Udruga poslodavaca	5 mjeseci po dovršetku 2.3.1	
3. Pobošanje organizacije rada i strukture kvalifikacija radnika					
3.1. Osiguranje uvjeta za efikasan rad energetskih tvrtki					
3.1.1 Poticanje produktivnosti i razvoja ljudskih resursa u energetskim tvrtkama	Zakon o radu	Sindikalne središnjice	Ministarstvo gospodarstva Udruga poslodavaca	6 mjeseci po prihvaćanju SAP-a	
3.1.2 Osnivanje radne skupine za praćenje restrukturiranja energetskih tvrtki	/	Sindikalne središnjice	Ministarstvo gospodarstva Udruga poslodavaca	2 mjeseca po prihvaćanju SAP-a	
3.2. Mjere za zbrinjavanje viška radnika					
3.2.1. Analiza poslovanja i broja radnika energetskih tvrtki na konkurentnim tržištima EU	Direktiva 2009/28/EZ – obnovljivi izvori energije Direktiva 2012/27/EZ – energetska	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	Sindikalne središnjice	6 mjeseci po prihvaćanju SAP-a	

	učinkovitost				
3.2.2 Prijedlog redistribucije radnika na adekvatna radna mjesta	Zakon o radu Paket energetske zakona Strategija energetskog razvitka	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	Sindikalne središnjice	6 mjeseci po dovršetku 3.2.1	
3.2.3 Poticanje samozapošljavanja	Zakon o radu	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	Sindikalne središnjice Hrvatski zavod za zapošljavanje	6 mjeseci po dovršetku 3.2.1	
3.2.4 Organizacija dodatnog školovanja za radnike	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	6 mjeseci po dovršetku 3.2.1	
3.2.5 Savjetovanje radnika iskazanih viškom uz pomoć mobilnih timova	/	Sindikalne središnjice	Udruga poslodavaca Hrvatski zavod za zapošljavanje	6 mjeseci po dovršetku 3.2.1	
4. Praćenje provedbe akcijskog plana					
4.1. Osnivanje radne skupine za praćenje provedbe SAP-a	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i	Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice	1 mjesec po prihvaćanju SAP-a	

		mladih			
4.2. Institucije koja će podnositi izvještaje o provedbi	/	Ministarstvo gospodarstva Ministarstvo socijalne politike i mladih	Hrvatska energetska regulatorna agencija Sindikalne središnjice	kontinuirano	

OBRAZLOŽENJE:

Zakon o stupanju na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici (Međunarodni ugovori 6/06) stupio je na snagu 1. lipnja 2006. godine.

Sporazum su potpisali Europska komisija, britansko predsjedanje, pet zemalja-članica EU koje su igrale ključnu ulogu u promicanju Sporazuma (Austrija, Grčka, Italija, Mađarska i Slovenija) te 10 zemalja jugoistočne Europe koje su prihvatile uvjete Sporazuma temeljem kojega formiraju regionalno energentsko tržište (Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Rumunjska, Srbija, Turska i Kosovo – u čije ime je Ugovor potpisao specijalni predstavnik Misije UN-a, prema rezoluciji 1244 Vijeća sigurnosti). Sporazumu su se naknadno priključile Ukrajina i Moldova.

Sporazum bi trebao doprinijeti smanjenju siromaštva i ekonomskih razlika u regiji, poboljšanju odnosa i suradnje između država regije, privlačenju ulaganja u energetske objekte koji će osigurati stabilnu, stalnu i sigurnu opskrbu energijom, potaknuti konkurenciju na energetskim tržištima te promovirati zaštitu okoliša i održivost energetskog sektora u cijelosti.

Tijekom primjene Sporazuma, države – stranke i Europska komisija prepoznale su potrebu da se u razmotre i uzmu u obzir socijalne posljedice provedbe Sporazuma o Energetskoj zajednici, što je rezultiralo usvajanjem **Memoranduma o razumijevanju socijalnih aspekata Energetske zajednice** (dalje u tekstu: **Memorandum**), u Beču, 18. listopada 2007. godine.

Potpisivanjem Memoranduma, stranke iskazuju spremnost za:

- Razvoj najviših mjera socijalne zaštite potrošača, usklađenih s funkcioniranjem održivog i konkurentnog tržišta, posebice socijalno ugroženih potrošača;
- Promociju socijalnog dijaloga na području praćenja uspostave Energetske zajednice i njezinih posljedica;
- Poboljšanje prilagodljivosti radnika, posebice onih s niskim vještinama i pripadnika starijih dobnih skupina;
- Ulaganje u ljudski kapital i cjeloživotno obrazovanje;
- Poboljšanje uvjeta rada i životnog standarda, zadano radnim zakonodavstvom;
- Poboljšanje zdravlja radnika i zaštite na radu u energetskom sektoru;
- Osiguranje jednakih mogućnosti i načela jednake plaće za jednak rad.

Prihvatanjem Socijalno akcijskog plana na sjednici Vlade Republike Hrvatske i njegovom provedbom, ispunjavamo ciljeve i zadatke Energetske zajednice koje smo prihvatili kao zemlja članica, za donošenje, razradu i provedbu Socijalno akcijskog plana.

Suradnja ministarstava i ostalih sudionika ključna je za definiranje statusa zaštićenog i ugroženog kupca energije, te će poslužiti kao dio podloge za izradu novog Zakona o socijalnoj skrbi.